

2024/1209

3.5.2024 г.

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2024/1209 НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

от 16 април 2024 година

относно олихвяването на депозитите, които не са свързани с паричната политика, държани в националните централни банки и в Европейската централна банка (ЕЦБ/2024/11)

УПРАВИТЕЛНИЯТ СЪВЕТ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 127, параграф 2, първо тире от него,

като взе предвид Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка, и по-специално членове 12.1, 14.3, 17, 22 и 23 от него,

като има предвид, че:

- (1) Управителният съвет направи преглед на олихвяването на депозитите, държани в националните централни банки на държавите членки, чиято парична единица е еврото (наричани по-долу „НЦБ“), и в Европейската централна банка (ЕЦБ), които не са свързани с осъществяването на паричната политика („депозити, които не са свързани с паричната политика“). Целта на прегледа беше да се избегне потенциалното взаимодействие на тези депозити с единната парична политика, като същевременно се гарантират спазването на принципа на отворена пазарна икономика и последователността в третирането на подобни депозити в рамките на Евросистемата.
- (2) След прегледа Управителният съвет реши, че е необходима по-голяма прозрачност при олихвяването на депозитите, които не са свързани с паричната политика. Лихвените проценти за тези депозити са определени в насоки (ЕС) 2019/671 (ЕЦБ/2019/7)⁽¹⁾, (ЕС) 2024/1211 (ЕЦБ/2024/13)⁽²⁾, (ЕС) 2022/912 (ЕЦБ/2022/8)⁽³⁾ на Европейската централна банка и Решение (ЕС) 2019/1743 на Европейската централна банка (ЕЦБ/2019/31)⁽⁴⁾). С цел подобряване на прозрачността и непротиворечивостта между правните актове в тази област, е целесъобразно лихвените проценти да бъдат изцяло уредени в един правен акт, за да се улесни съобщаването им и да се даде възможност за коригирането им в бъдеще.
- (3) Олихвяването на депозитите, които не са свързани с паричната политика, не следва да допринася за трайното или структурното смущаване на трансмисията или осъществяването на паричната политика и следва да гарантира нормалното функциониране на пазара, като по този начин ограничава възможностите за голяма колебливост на тези депозити.
- (4) Управителният съвет определи за основен възнаградителен лихвен процент краткосрочния лихвен процент в евро (€STR) минус спред. Спредът може да бъде лесно коригиран, в случай че пазарните условия се променят, за да се запази ефективността на трансмисията на паричната политика, като същевременно се сведе до минимум рискът от резки притоци към или от паричните пазари и се даде възможност за опростена и последователна уредба на лихвите, с много малко изключения. Управителният съвет определи спреда и при необходимост ще го коригира, за да изпълни целите на лихвената политика и за да избегне отрицателните последици върху осъществяването на паричната политика или функционирането на пазара. Понастоящем спредът е определен на 20 базисни пункта.

⁽¹⁾ Насоки (ЕС) 2019/671 на Европейската централна банка от 9 април 2019 г. относно вътрешните операции по управление на активи и пасиви от националните централни банки (ЕЦБ/2019/7) (ОВ L 113, 29.4.2019 г., стр. 11).

⁽²⁾ Насоки (ЕС) 2024/1211 на Европейската централна банка от 16 април 2024 г. относно предоставянето на услуги за управление на резерви в евро от Евросистемата на централни банки и държави извън еврозоната и на международни организации (ЕЦБ/2024/13) (ОВ L, 3.5.2024 г., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/guideline/2024/1211/oj>).

⁽³⁾ Насоки (ЕС) 2022/912 на Европейската централна банка от 24 февруари 2022 г. относно Трансевропейската автоматизирана система за брутен сетълмент на експресни преводи в реално време от ново поколение (TARGET) и за отмяна на Насоки ЕЦБ/2012/27 (ЕЦБ/2022/8) (ОВ L 163, 17.6.2022 г., стр. 84).

⁽⁴⁾ Решение (ЕС) 2019/1743 на Европейската централна банка от 15 октомври 2019 г. относно олихвяването на наличностите от свръхрезерви и на някои депозити (ЕЦБ/2019/31) (ОВ L 267, 21.10.2019 г., стр. 12).

- (5) Управителният съвет реши, че са необходими някои отклонения или изключения от основния възнаградителен лихвен процент. Понятието „горна граница“ следва да продължи да се прилага за олихвяването на депозитите на сектор „Държавно управление“ и на някои други депозити, които не са свързани с паричната политика, за да се даде възможност на НЦБ да ги олихвяват с по-нисък процент от горната граница, когато е целесъобразно, като се вземат предвид специфичните за всяка държава условия, като например условията на пазара на репо сделки. Сред, по-нисък от 20 базисни пункта, първоначално определен на нула, следва да се прилага за гаранционните фондове, държани от инфраструктурите на финансовите пазари на Европейското икономическо пространство, като платежни системи, централни контрагенти и централни депозитари на ценни книжа, както и за предварително финансирани сметки, държани в TARGET, предвид значението им за нормалното функциониране на платежните системи и финансовата стабилност. Средствата, които трябва да бъдат временно депозирани в НЦБ или ЕЦБ във връзка с финансова помощ, следва да продължат да бъдат освободени от отрицателни лихвени проценти.
- (6) Управителният съвет също така реши, че е необходимо при определени обстоятелства ЕЦБ да може да поиска от НЦБ подробна информация за депозитите, които не са свързани с паричната политика, която да бъде предоставена на ЕЦБ и Евросистемата само ако това е строго необходимо, когато ЕЦБ прецени за всеки отделен случай, че информацията е нужна, за да може Евросистемата да оцени потенциалното въздействие на тези депозити върху осъществяването на паричната политика.
- (7) За да се постигнат тези цели и за да се даде достатъчно време на НЦБ да се подготвят за прилагането на новата лихвена политика за депозитите, които не са свързани с паричната политика, настоящото решение следва да се прилага от 1 декември 2024 г.,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Определения

За целите на настоящото решение се прилагат следните определения:

- 1) „депозит“ означава кредитно салдо в евро или друга парична единица, което се получава в резултат от средства, държани по сметка в НЦБ или ЕЦБ, или от временни положения, произтичащи от други услуги, предоставяни от НЦБ или ЕЦБ, пораждащо задължение, вписано в баланса на тази НЦБ или ЕЦБ, което тази НЦБ или ЕЦБ трябва да изплати съгласно приложимите договорни или регулаторни условия, включително овърнайт депозити и срочни депозити;
- 2) „€STR“ означава краткосрочният лихвен процент в евро съгласно определението в член 2, точка 2 от Насоки (ЕС) 2019/1265 на Европейската централна банка (ЕЦБ/2019/19) ⁽⁵⁾, публикуван от ЕЦБ;
- 3) „€STR ОИС“ означава овърнайт индекс суап (ОИС) съгласно определението в член 1, точка 25 от Регламент (ЕС) № 1333/2014 на Европейската централна банка (ЕЦБ/2014/48) ⁽⁶⁾, при който периодичните плащания на плаващия лихвен процент са обвързани с €STR като овърнайт лихвен индекс;
- 4) „депозити, които не са свързани с паричната политика“ означава депозити, които не се правят с цел осъществяване на единната парична политика, определена от Управителния съвет, и попадат в приложното поле на един от следните актове:
 - а) Насоки (ЕС) 2019/671 (ЕЦБ/2019/7) относно вътрешните операции по управление на активи и пасиви от националните централни банки;
 - б) Насоки (ЕС) 2024/1211 (ЕЦБ/2024/13) относно предоставянето на услуги за управление на резерви в евро от Евросистемата на централни банки и държави извън еврозоната и на международни организации;
 - в) Насоки (ЕС) 2022/912 (ЕЦБ/2022/8) относно Трансевропейската автоматизирана система за брутен сетълмент на експресни преводи в реално време от ново поколение (TARGET);

⁽⁵⁾ Насоки (ЕС) 2019/1265 на Европейската централна банка от 10 юли 2019 г. относно краткосрочния лихвен процент в евро (€STR) (ЕЦБ/2019/19) (ОВ L 199, 26.7.2019 г., стр. 8).

⁽⁶⁾ Регламент (ЕС) № 1333/2014 на Европейската централна банка от 26 ноември 2014 г. относно статистиката на паричните пазари (ЕЦБ/2014/48) (ОВ L 359, 16.12.2014 г., стр. 97).

- г) Решение (ЕС) 2022/911 (ЕЦБ/2022/22) на Европейската централна банка ⁽⁷⁾ относно условията на TARGET-ЕЦБ;
- д) Решение (ЕС) 2019/1743 (ЕЦБ/2019/31) относно олихвяването на наличностите от свръхрезерви и на някои депозити (преработен текст).

Член 2

Олихвяване на депозитите, които не са свързани с паричната политика

1. При олихвяването на депозитите, държани в НЦБ, които попадат в приложното поле на Насоки (ЕС) 2019/671 (ЕЦБ/2019/7), се прилагат следните горни граници:

- а) за следните депозити на сектор „Държавно управление“, деноминирани в евро:
 - i) за овърнайт депозитите: €STR минус 20 базисни пункта;
 - ii) за срочните депозити: лихвеният процент по €STR ОИС със съответстващ матуритет минус 20 базисни пункта;
 - iii) за овърнайт депозитите на сектор „Държавно управление“, свързани с програма за корекции: или нула процента, или €STR минус 20 базисни пункта, който от тях е по-висок;
 - iv) за срочните депозити на сектор „Държавно управление“, свързани с програма за корекции: или нула процента, или лихвеният процент по €STR ОИС със съответстващ матуритет минус 20 базисни пункта, който от тях е по-висок;
- б) за депозитите на сектор „Държавно управление“, деноминирани във валута, различна от евро: съответните лихвени проценти за дадената валута и спреда, посочен в буква а);
- в) за депозитите, различни от депозитите на сектор „Държавно управление“, деноминирани в евро:
 - i) за овърнайт депозитите: €STR минус 20 базисни пункта;
 - ii) за срочните депозити: лихвеният процент по €STR ОИС със съответстващ матуритет минус 20 базисни пункта;
- г) за депозитите, различни от депозитите на сектор „Държавно управление“, деноминирани в друга валута: лихвените проценти за съответната валута и спредът, посочен в буква в).

2. Възнаградителните лихвени проценти по депозитите, държани в НЦБ, които попадат в приложното поле на Насоки (ЕС) 2024/1211 (ЕЦБ/2024/13), са следните:

- а) за услуги за овърнайт инвестиране на парични средства:
 - i) за инвестиционен механизъм от първи ред: €STR минус 20 базисни пункта;
 - ii) за инвестиционен механизъм от втори ред: действителният лихвен процент, по който средствата са предложени на пазара минус марж, който се определя от Управителния съвет, при условие че този вид инвестиции се правят само ако лихвата е над лихвата по прекомерните парични салда;
 - iii) за прекомерните парични салда: €STR минус 20 базисни пункта;
- б) за срочните депозити:
 - i) за срочните депозити на представителна основа: действителният лихвен процент, по който средствата са предложени на пазара минус марж, който се определя от Управителния съвет;
 - ii) за срочните депозити на принципална основа с матуритет, по-кратък от седем календарни дни: лихвеният процент по €STR ОИС със съответстващ матуритет минус 20 базисни пункта;
 - iii) за срочните депозити на принципална основа с матуритет от поне седем календарни дни: лихвен процент, който не надхвърля достигнатия лихвен процент, когато депозитът се инвестира отново на пазара.

⁽⁷⁾ Решение (ЕС) 2022/911 на Европейската централна банка от 19 април 2022 г. относно условията на TARGET-ЕЦБ и за отмяна на Решение ЕЦБ/2007/7 (ЕЦБ/2022/22) (OB L 163, 17.6.2022 г., стр. 1).

3. Възнаградителните лихвени проценти по депозитите, които попадат в приложното поле на Насоки (ЕС) 2022/912 (ЕЦБ/2022/8) и Решение (ЕС) 2022/911 (ЕЦБ/2022/22), са следните:

- а) за деноминирани в евро депозити на сектор „Държавно управление“, държани в TARGET: лихвените проценти, посочени в параграф 1, буква а);
- б) за депозитите, които не са свързани с паричната политика, държани в TARGET, различни от депозитите на сектор „Държавно управление“, посочени в параграф 1, буква а), и с изключение на случаите, в които се прилага буква в): или нулев процент, или €STR минус 20 базисни пункта, който от тях е по-нисък;
- в) за овърнайт салда, държани по TIPS техническа сметка на спомагателна система или по RTGS техническа сметка на спомагателна система за AS процедура за сетълмент D, и за гаранционни фондове, държани от инфраструктури на финансовите пазари на Европейското икономическо пространство, включително държаните по гаранционна сметка на спомагателна система: €STR минус 0 базисни пункта;
- г) за салдата в TARGET на свързаните НЦБ:
 - и) за салдата до и включително 10 % от среднодневната стойност на сделките: €STR минус 20 базисни пункта;
 - ii) за салдата, надхвърлящи стойността, посочена в подточка i): или нулев процент, или €STR минус 20 базисни пункта, който от тях е по-нисък.

4. Възнаградителните лихвени проценти по депозитите, държани в ЕЦБ, които попадат в приложното поле на Решение (ЕС) 2019/1743 (ЕЦБ/2019/31), са следните:

- а) за сметките, поддържани в съответствие с решения ЕЦБ/2003/14 ⁽⁸⁾, ЕЦБ/2010/4 ⁽⁹⁾, ЕЦБ/2010/17 ⁽¹⁰⁾ и ЕЦБ/2010/31 ⁽¹¹⁾ на Европейската централна банка и Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета ⁽¹²⁾:
 - и) €STR минус 20 базисни пункта с изключение на случаите, в които се прилага подточка ii);
 - ii) когато е необходимо по тези сметки да бъдат държани депозити преди датата, на която трябва да се извърши плащане в съответствие със законовите или договорните разпоредби, приложими към съответния механизъм: или нулев процент, или €STR минус 20 базисни пункта, който от тях е по-висок.
- б) за други депозитни сметки за Европейския механизъм за стабилност и за Европейския инструмент за финансова стабилност, които не са обхванати от буква а): €STR минус 20 базисни пункта;

⁽⁸⁾ Решение ЕЦБ/2003/14 на Европейската централна банка от 7 ноември 2003 г. относно администрирането на операциите по вземане и отпускане на кредити, извършени от Европейската общност в рамките на механизма за средносрочна финансова подкрепа (ОВ L 297, 15.11.2003 г., стр. 35).

⁽⁹⁾ Решение ЕЦБ/2010/4 на Европейската централна банка от 10 май 2010 г. относно управлението на пакет от двустранни заеми в полза на Република Гърция и за изменение на Решение ЕЦБ/2007/7 (ОВ L 119, 13.5.2010 г., стр. 24).

⁽¹⁰⁾ Решение ЕЦБ/2010/17 на Европейската централна банка от 14 октомври 2010 г. относно администрирането на операциите по вземане и отпускане на кредити, извършени от Европейската общност в рамките на механизма за средносрочна финансова подкрепа (ОВ L 275, 20.10.2010 г., стр. 10).

⁽¹¹⁾ Решение ЕЦБ/2010/31 на Европейската централна банка от 20 декември 2010 г. относно откриването на сметки за обработката на плащания, свързани със заеми от EFSF за държави-членки, чиято парична единица е еврото (ОВ L 10, 14.1.2011 г., стр. 7).

⁽¹²⁾ Регламент (ЕС) 2020/672 от 19 май 2020 г. за създаване на Европейски инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE) вследствие на избухването на COVID-19 (ОВ L 159, 20.5.2020 г., стр. 1).

- в) за специалната сметка, поддържана в съответствие с член 13, параграф 2 от Решението за изпълнение на Комисията от 14 април 2021 г. за установяване на необходимите условия за администриране на операциите по получаване на заеми съгласно Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета и за операциите по предоставянето на средства за заеми, отпуснати в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹³⁾ и използвана за целите на пруденциалните касови наличности във връзка с програмата NextGenerationEU, инструмента за предоставяне на подкрепа на Украйна за 2023 г. (макрофинансова помощ +)⁽¹⁴⁾ или други програми на Съюза за финансиране, договорени от ЕЦБ и Европейската комисия:
- i) €STR минус 20 базисни пункта с изключение на случаите, в които се прилага подточка ii);
 - ii) за общата сума на депозитите, която не надхвърля 20 милиарда евро: или нулев процент, или €STR минус 20 базисни пункта, който от тях е по-висок.
5. Ако за някои от депозитите, посочени в настоящия член, се прилага отрицателен лихвен процент, вложителят дължи лихва на съответната НЦБ или ЕЦБ, а съответната НЦБ или ЕЦБ може да дебитира съответната депозитна сметка по съответния ред.

Член 3

Обмен на информация за депозитите, които не са свързани с паричната политика

1. Ако ЕЦБ прецени за всеки отделен случай, че е необходимо за оценката на потенциалното въздействие върху осъществяването на паричната политика, НЦБ предоставят на ЕЦБ пълната информация за депозитите, които не са свързани с паричната политика, включително за следното:
- а) титуляри на сметки;
 - б) прилаганата лихва;
 - в) сумите, държани в съответната НЦБ.
2. Информацията, получена от ЕЦБ съгласно параграф 1, е достъпна в рамките на ЕЦБ и се предоставя от ЕЦБ на Евросистемата само ако това е строго необходимо.

Член 4

Влизане в сила

1. Настоящото решение влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
2. Прилага се от 1 декември 2024 г.

Съставено във Франкфурт на Майн на 16 април 2024 година.

Председател на ЕЦБ
Christine LAGARDE

⁽¹³⁾ C(2021) 2502 final.

⁽¹⁴⁾ Регламент (ЕС) 2022/2463 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за създаване на инструмент за предоставяне на подкрепа на Украйна през 2023 г. (макрофинансова помощ +) (ОВ L 322, 16.12.2022 г., стр. 1).“